

CÔNG TY BÓNG CỦA WALL STREET

GILLETTE FROM WALL STREET · 12

Doanh nghiệp và linh hồn của nó

Một doanh nghiệp không sinh ra từ vốn.

Nó sinh ra từ một ý định.

Ai đó quyết định rằng một thứ nên tồn tại, và ý chí ấy là cổ đông thật sự đầu tiên, trước khi bất kỳ ai đếm tiền.

Thứ ấy, một khi đã thành hình, bao giờ cũng được gọi là sản phẩm — kể cả khi nó được gọi là dịch vụ.

Mọi thứ đến sau — cơ cấu, thứ bậc, bảng cân đối, thương hiệu — đều là giàn giáo.

Giàn giáo không phải là ngôi nhà. Ngôi nhà là mục đích.

Và mục đích không tự quản lý được mình. Nó chỉ sống sót chừng nào còn có người tiếp tục mang nó, tiếp tục nhớ vì sao quyết định đầu tiên đã được đưa ra.

Khoảnh khắc ý chí ấy biến mất, doanh nghiệp vẫn chuyển động nhưng không còn biết đi đâu, vẫn sản xuất nhưng không còn biết cho ai. Nó trở nên hiệu quả mà không còn sống.

Đó là cuộc khủng hoảng lạng lẽ của nhiều tổ chức: không phải thiếu nguồn lực, mà là thiếu kỷ ức.

Sản phẩm thôi là câu trả lời cho một nhu cầu và trở thành cái cớ cho một cơ cấu chỉ cần tiếp tục bán để tiếp tục tồn tại.

Những dòng này viết cho những ai sở hữu một phần của một thứ mà không bao giờ thấy toàn bộ thực chất của nó — các cổ đông, lớn và nhỏ, những người nhận về một con số và hiếm khi nhận về câu chuyện đằng sau nó.

Cổ đông nhỏ là sự bất công lặng lẽ nhất của cả hệ thống.

Họ gánh trọn rủi ro của doanh nghiệp — mất tất cả nếu mọi chuyện tồi tệ — mà không bao giờ được trao một phần thực sự của quyền quyết định.

Họ chia nhau ván cược, chứ không phải bàn tay chơi bài. Chủ sở hữu trên giấy. Khán giả trên thực tế.

Không điều nào trong số này là bản cáo trạng chống lại chủ nghĩa tư bản, chống lại doanh nghiệp, chống lại chính lợi nhuận. Đó là một lời kêu gọi ký ức.

Đó là những công cụ, những công cụ cực kỳ mạnh mẽ, có thể tạo ra giá trị thật khi chúng trung thành với nguồn gốc của mình — và có thể tự rút cạn ý nghĩa khi chúng quên nó đi.

Không một cải cách lập pháp nào, không một chỉ số bảng cân đối mới nào, không một chứng nhận đạo đức mới nào có thể thay thế được sự bảo vệ thật sự duy nhất: một ai đó, trong mỗi cơ cấu, vẫn tiếp tục hỏi tại sao.

Phần vốn mà một cổ đông nắm giữ là một phần của một ý định con người mà ai đó, từ rất lâu, đã muốn đủ mạnh để đưa nó vào đời — đằng sau mỗi khoản cổ tức có một sản phẩm được nghĩ ra cho một ai đó, một nhân viên đã làm ra nó bằng sự tận tâm, một khách hàng đã chọn tin tưởng nó.

Thứ này có còn tồn tại vì lý do nó được sinh ra, hay tôi chỉ đang phục vụ, mà không hề biết, cái bóng của nó?

Ferdinando Frega
BLADEFREGA
Thiên truyện Wall Street